

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FŐCSELENGÉSI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:
Égész évre . 12.- kor. Negyedévre . . 3.- kor.
Félévre . . . 6.- kor. Egy óra . . . 1.- kor.

Egyes szám ára 4 fillér.

Felelős szerkesztő:
SIMON ISTVÁN.

Lapkiadó:
HOROVITZ ZSIGMOND.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:
Égész évre . 18.- kor. Negyedévre . . 4.50 kor.
Félévre . . . 9.- kor. Egy óra . . . 1.50 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Darabos-utca 7. sz. a. — Telefon 412. szám.

Még többet akarnak.

Mikor Hazai Samu honvédelmi miniszter utja olyan nagy port vert fel, utána csak hamar kitudódott, hogy a honvédelmi miniszter két törvényjavaslat-tervezetet mutatott be a királynak. Az egyik szól a közös hadseregben tovább szolgáló altisztek jutalmazásáról, a másik pedig a közös hadsereg fegyvergyakorlataira behívott tartalékos katonák családjainak segélyezéséről.

Ez a javaslat annyit jelent, hogy a kormány minden skrupulus nélkül szövege a nemzet nyakába még vagy 30—40 milliónyi újabb terhet.

Mert hiszen a Khuen-kormány javaslatai azt jelentik, hogy a létszám-emeléssel járó roppant katonai terheket még vagy 30—40 millióval tetézzék.

Nyilvánvaló, hogy a nálunknál hasonlíthatatlanul gazdagabb Ausztria kormánya még azzal a közös hadsereggel szemben se olyan könnyelműen áldozatkész, mint a Khuen-kormány, mely hadseregnek erkölcsi, politikai és gazdasági hasznait, csaknem kizárólagosan élvezni s mely hadsereg politikailag is, gazdaságilag is csak Ausztria hatalmát és tekintélyét növeli.

A munkapárti kormányzati rendszer nem törődik a magyar nemzet sanyaru sorsával. És a nemzeti munkapárt gondolkozása abban a fölfelé szervilis, de lefelé roppantul hetyke, a

nemzet minden életbevágó nagy érdeke és nemzeti törekvése iránt közömbös fölfogásban tükröződik vissza, melyet Tisza István gróf szerencsétlen felszólalása juttatott kifejezésre.

Lám, lám, a Khuen-Héderváry nagy optimizmusa, a nemzeti munkapárt világgá kürtölt nagy türelmessége és Tisza István gróf dagadó önérzete mégis csak az őszinteség hiányában leledzenek. Felnek bizny ők. Feltik a véderőjavaslatokat s nem bizakodnak már olyan nagyon kevélyen. Az ellenzéki pártok elszánt harca, mely közvetlenül a nemzet nagy életérdekeivel, a magyar állam sorsával és sorsa meg nem szűnő nemzeti törekvéseinkkel fűződik össze, megijesztette a kormányt és a majoritást. Pedig pár nappal ezelőtt még valósággal a hatalmi tebelty vadságával állottak csatasorba. Ma már szükségessé vált a kormány részéről, hogy valamelyes kísérletet tegyen a közvelemény hangulatának megváltoztatására és arra, hogy az ellenzéki pártokkal szemben valamiféle új fegyvert szerezzen. Mert világos, hogy Khuenék, mikor a tovább szolgáló altisztek sorsáról és a fegyvergyakorlatokra behívott tartalékosok családjairól akarnak gondoskodni, ezt nem őszinte és becsületes szociális szándékkal teszik magának az ügynek jóságáért, hanem csak azért, hogy a nemzetre végzetesen kárhuzatos katonai létszámemelés ügyét

előmozdítsák. Mert ehhez van kötve a hatalmuk, egész életük.

Es amikor evégtől kísérleteznek, akkor is álnokul, perfidül járnak el. Mert lekicsinylik, leszidják, tenyegetik, komiszul gyanusítják és rágalmazzák az ellenzéket. pedig az ellenzék oktata ki őket arra, hogy egyfelől az egész reformnak az altiszti kérdés az igazi tengelye s hogy másfelől az altisztek három évi szolgálatra való visszatartása a képzelhető legnagyobb oktalanság, mely veszélyezteteti az egész altiszti intézményt. Hónapokon át tanácskoztak, nyavalyogtak Bécsben szakminiszterek és katonai szakferfiak, míg nyelbeütötték a véderőjavaslatot s a magyar parlamenti ellenzék mutatta ki ennek a javaslatnak egy oly szervezeti hibáját, melyet most Khuenék valahogyan korrigálni szeretnének.

Persze úgy, hogy megint csak a nép fizessen; a nép véres verejtékkel szerzett garasából még többet vegyenek el a közös hadsereg számára.

Igazán vérlázító az a kegyetlenség, melyért ez a kormány prédaul akarja dobni a népmilliók minden anyagi javát a maga hatalmi érdekeivel összefűződő katonai ügynek.

Es azt hiszi, hogy a magyar közvéleményt el fogja bódítani ezzel a boldító szerrel. Azt hiszi, hogy a parlamenti ellenzékkel szembeállíthatja a magyar közvéleményt, elhitetvén ezzel,

Virágregék.

(Női típusok.)

Irtá: SZ.

I. Üvegházi virágok.

Az üvegházban nevelt virágokra talán nem is ő vigyáz, aki felruhazza a mezők lillomát. Mert ugyanis tudja, hogy minden időben gondos kertészek szeme őrökdi azok felett, de meg aki csak közel ér hozzájuk, becézgeti, csókolja a drága virágokat. És nem is ösmerik azok szélviharát, mely megtizedeli a százados rököt, a zivatart, mely megtépne leveleiket, megszakgatná ékes szirmaikat, a fagyot, a talajt szikkasztó nyár hevét.

ANDA.

... Az apját, aki bankár volt, éppen a bürzén találta az inas. Vénülő, kopaszodó kis szürke szemű kis emberke volt. Hej! hogy villogtak a szemei, mikor meghallotta, hogy leánya van.

Gyorsan gördült be a cicomás magán fogat az előkelő palota karsu márványoszlopos kapu csarnokába. Anda apjának elfult a lélekzete, úgy sietett fel a gazdagon szőnyegezett lépcsőkön.

Az ajtóban egy fehér kötényes, csipkés főkötős asszonyság fogadta, akinek csak úgy ragyogott a zsiros arca az örömtől. Elibe tolakodott a cinikus mosolygású orvosnak, aki a

pápaszemét lehuzva az orra hegyére, azon keresztül nézett sunyin és mondta:

— Elő... leány...

Anda apja futott a hálószoba felé, az ebéd lön keresztül rohantában, le is vert egy szekrényről egy műretek majolikát, de a csörömpölését már nem hallotta, És azt sem hallotta, hogy a fehérkötényes gölya-mama az orvos konvencionális kijelentését illedelmesen igazította helyre:

— Kisasszony a lellem, úgy bizony....

Künn csak úgy dühöngött az idő. Erős észak iszél vagdosta az apró szemű, csipőre fagyott havakat az emberek arcába. Aki tehette igyekezett az idő örült dühe elől szabadulni. — Csak egy pár szegény csavargó táncolt az utca szegletén....

Anda apja mindezt nem látta, de legkevésbé sem gondolkodott rajta, mikor benyitott neje hálószobájába, itt azután már óvatosan lábujjhegyen lépegetve. Pedig a vastag szőnyegek úgy is zajtalanná tették lépteit.

Az orvos és a tudós asszonyság ép olyan óvatosan lépkedtek utána.

Kellemes meleg volt a szobában. Semmi hanem illatos, szelid langyosság. Olyan levegő, mint amilyen májusban szokott lenni, mikor már az orgonafák teljes virágzásukban állnak.

Halvány rózsaszínű, selymentakarós csupa csipke, csupa szalagos ágyban ott feküdt Anda anyja.

Vézna, sovány szőke asszony, most még csak halványabb, mint rendesen. És ott volt felállítva ágya mellett a menyezetes gyerek ágyacska. Csak olyan csecsebecse, amelynek aranyos cirádáin ott táncolt egy vékonyka napsugár millió fölzakadt szála. Az orvos észre is vette s megigazította az ablakfüggönyt.

Duzzadó selyem vánkosok közt feküdt Anda, némán és illedelmesen. Csak akkor rikkantott egyet mikor a tudós asszonyság fölkapta, hogy megmutassa az apjának. A hangja olyan volt, mint a pincéből felhangzó hangos sóhajlás. És emmivel sem erősebb.

A tudós asszony nagy vigyázattal oda tette a gyereket a mama mellé, aki egy lehetőszerű csókot nyomott a kis penészvirág homlokára. És nagy óvatossággal Anda apja is megcsókolta a gyermeket és a beteg asszony kezét. De maga sem mert volna megesküdni rá hogy az ajka valójában érintette volna bármelyiket is.

Anda így nőt fel fényben, és gazdagságban. Soha sem látta kis szőke feje felett az eget másnak, csak derűnek, tele szórva napsugárral. És élte egét sem homályosította el egyetlen felhőske sem soha.

Anda nem vala vig gyermek, játszótársai sem voltak nékie, akik rakoncátlanságra, szilajságra tanították volna.

Különben a játékra alig is lett volna később ideje. A szigorú francia bonne, a nyelvmesterek, a zenetanárok alig hagytak egy kis időt

hogy üdvös dolgot végez, mikor a létszámemeléssel járó irtózatot terheket még megtétezi 30—40 millióval. Nem, ilyen keltecsébe nem mehet bele se az ellenzék, se a józan magyar közvélemény. A tovább szolgáló altisztek jutalmazása és a behívott tartalékosok családjainak segélyezése — függetlenül a katonai létszámemeléstől, kívánatos.

Meg kell csinálni ezt a reformot létszámemelés nélkül is. De úgy, amint ez a kormány állítja be a kérdést, hogy ennek révén csináljon utat a nemzetrontó véderőjavaslatok számára; így visszatartó balesklogás.

Am ezek teljességgel nem változtathatnak az ellenzéknek azon az elhatározásán, hogy a véderőjavaslatok törvénynyé válását minden erővel meg kell akadályoznia.

A jövő hét programja.

Senkit sem engednek beszélni.

A mai nap a technikázásé. Az ellenzék mindjárt az ülés elején a jegyzőkönyv felolvasásánál szövé tette a tegnapi hamisításokat. A kormánypárt szégyenkezve hallgatta. Jól tudják, hogy goromba és csunya hibát követtek el és egyetlen szót sem tudtak eldogni a menetségükre.

A vitarendező bizottság, amely minden csütörtök délután szokta üléseit tartani, ma délelőtt a Házban lanáskozott. A konferencián a Justh-párt részéről Ráth Endre, Mádi-Kovács János, Beck Lajos, Justh János, a Kossuth-párt részéről Tóth János, Déry Zoltán, Kelemen Béla és Ostfy Jenő, a pártönkivüli függetlenségek részéről Prezly Elemér vettek részt.

A konferencián elhatározták, hogy a jövő héten az egész hetet tiszta technikázással fogják kitölteni. Egyetlen beszéd sem lesz. Ezen a héten, holnap, Förster Aurél fog beszélni.

A mai ülésről részletes tudósításunk a következő:

Berzeviczy Albert elnök negyedtizenegy óra körül megnyitja az ülést.

Felolvassák a múlt ülés jegyzőkönyvét.

sétakocsizásra, s a nagykörültekintéssel megválogatott könyvek keresztül olvasására.

Azután megtanult táncolni.

Egy közeli rokona, egy hozzá hasonló cse-nevész leányka járt fel hozzá a táncórára. — A táncmester aki mindenkor frakkban és kesztyűben járt fel az órára, megtanította divatosan bókolni, parancsszóra mosolyogni. Azután táncoltak, — a zongora tanár muzsikája mellett.

Az órákon jelen volt a mama is, a kis büszke sovány asszonyka, de csak igen ritkán szólt bele a dologba. Teszem azt:

— Kérem, kérem, most pihenjenek, Anda már fáradt, az arca egész piros...

Igy érte el Anda azt a kort, mikor már hosszú ruhában jelenhetett meg a zsurokon, az ebédeknél, a bálakon.

Mindezek a mulatságok azonban nagy körültekintés mellett folytak le.

A bálteremben Andának meg voltak a maga ismerősei. Ismerős családok, akik tüntetőleg külön ültek a terem egyik sarkában. Elszigetelték magukat a többi emberektől s a beuntatások is csak nagy szertartások mellett voltak megejthetők.

Anda nem is igen ismert más fiatalembert, mint akikkel a mama, vagy a közel ismerősök szalonjában találkozott. Feszés, udvarias, illedelmes gavallérokat, akik valcer közben két arasznyira tartják magukat táncosnőjüktől; s nem lobogtatják zsebkendőiket a souper-csárdás közben s akikkel annál kevésbé fraternizálhat a cigány.

Sümegei Vilmos kifogásolja, hogy az egyik tegnapi névszerinti szavazásnál történt incidens: ugyanis az, hogy a távollévő Beöthy Pál helyett valaki más tévedésből leszavazott, nincs feltüntetve sem a jegyzőkönyvben, sem a naplóban, valamint az sincs feltüntetve, hogy az elnök konstatálván a tényállást, törölte a szavazatot. Kéri, hogy ez pótlólag vétessek fel a jegyzőkönyvbe. (Helyeslés a baloldalon.)

Elnök kijelenti, miután a tényállást nem ismeri, előbb tegnap elnöklő elnöktársát meg fogja kérdezni ez iránt és az után fog intézkedni.

A Ház tudomásul vette ezt és hitelesítették a jegyzőkönyvet.

Elnök bemutatja az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület meghívóját a szeptember hó 8-án tartandó jubiláris közgyűlésére, és ezzel kapcsolatosan az országos közművelődési egyesület ugyanakkor tartandó kongresszusára. Javasolja, hogy az elnökség egyik tagja vegyen részt ezen ünnepeken. (Helyeslés.) Felkéri egyben képviselőtársait, hogy abban az esetben, ha a küldöttségben részt venni óhajtának, jelentkezésüket az elnökséggel minél előbb közölni sziveskedjenek.

Bemutatja továbbá Törökbecse város meghívóját a Leiningen-szobor leleplezésére. Ezen az ünnepségen is az elnökség egyik tagja fog részt venni. Indítványozza egyben, hogy a Ház helyezzen koszort a szoborra. (Helyeslés.)

Bemutat továbbá öt kérvényt a katonai javaslatok ellen és az általános választójog reformja mellett. (Helyeslés a baloldalon.) A kérvényeket a következő városok küldték az elnökséghez: Szekszárd, Szabadka, Eger, Orosháza és Szarvas. Megteszi szokásos indítványait a kérvényekre vonatkozólag.

Justh János kéri a kérvényeket külön-külön feltenni.

Megtörténik.

Justh János mind az öt kérvényre vonatkozólag ellenindítványt terjeszt elő, mely szerint különböző bizottságokhoz kéri azokat utasítani.

Elnök jelenti, hogy mind az öt kérvényre vonatkozólag husznál több képviselő névszerinti szavazást és négy esetben annak a következő ülésre való halasztását kérték.

A Ház így határoz.

Következett tehát a névszerinti szavazás Szarvas város kérvényére vonatkozólag tett elnöki előterjesztés és Justh János ellenindítványa felett.

A többség az elnöki előterjesztést emelte határozattá.

Következett ezután napirend szerint ateg-

A mama különben is szörnyen óvatos volt s életfeladatául csak azt tűzte ki, hogy a leányára vigyázzon.

Anda pedig mindezeket a dolgokat nagyon természetesen találta. Egyebekben törékeny, gyöngye leányka volt, szögletesek, lányosak az idomai még asszony korában is.

Mert Anda is férjhez ment egyszer. — Nem éppen huszadik évében, mikor már az apa, meg a mama kiostálták a nagy körülmenyességek közt jelentkező kéréket, igen hosszú tanácskozások után a Wein és társa bankár cég egyik üzletársában állapotok meg, kinek hajhullottságán kívül más hibája nem volt.

Anda férjhez is ment hozzá. Nem ellenkezett s nem gondolt arra, hogy talán más ember is lenne a világon, mint a vőlegénye.

Nagy fénytel esett meg a lakodalom. — A divatlapok hasábjait irták a menyasszony loajetjéről s jelezték azt is, hogy hova mennek mászatra.

Természetesen bejárták Olaszországot, ahol Anda mamája és apja is töltötték annak idején a mézes heteket.

A Baedeker nyomán végig néztek minden nevezetességet.

Anda és a férje nem éreztek semmi izgalmat. Mámort az olasz levegőn. Az eget épp olyan kéknek látták, — mint otthon a város-üvegben.

Azután visszajöttek.

Egy kicsit fáradtan, egy kicsit törődötten, de legkevésbé sem kimerülve. A nagy fémmel

naí ülésről mára alasztott névszerinti szavazások:

A Budapest székesfőváros VIII., kerületi, IX. kerületi polgárság, a pécsi polgárság kérvényére vonatkozó elnöki előterjesztéssel szemben Lovász Mártonnak beadott három rendbXeli ellenindítványát szintén elvetette a Ház.

Ostrom.

Rabolni akartak a cigányok.

Négy cigány, négy veszedelmes haramia szörnyű büntetést akadályozta meg a gálosfai csendőrörsvezető.

Négy cigány állított be tegnap este a gálosfai korcsmárhoz, Khon Sámuelhez. Bort, sört rendeltek, és alaposan hozzálátak az ivás hoz. Kilenc órára a négy ember teljesen lerészegedett. Nótáztak, kurjongattak, majd az egyik, egy alacsony, tömzsi legény, kiállott a korcsma közepére, táncra perdült, és nagy duhajan törni-zuzni kezdett.

A garázda legényt intették társai, de hiába. Ekkor a részeg emberek egyike egy sörös kancsót vágott a duhajkodó fejéhez. Ebből általános verekedés támadt, de később megbékültek a legények és csöndben maradtak tovább.

Tizenegy óra felé kérte a korcsmáros a cigányokat, menjenek haza.

Az egyik ember erre felugrott és neki rohant Kohn Sámuelnek:

— Ide a pénzt, mert meghalsz kutya zsidó!

A korcsmáros keresztül szaladt az ivón és az udvaron és bezárkózott a hálószobájába.

A cigányok javában feszegették az ajtót, mikor Kohn kilőtt az ablakon. A négy cigány egy pillanatra abba hagyta a munkát és azután újból hozzáfogtak az ajtó kifésztéséhez. — A lövésre azonban figyelmes lett az utcán cirkáló csendőrjárat, a korcsmához rohantak, és elfogták a cigányokat. A négy cigányt megvasalták és bevitték a község házára.

A söröskorsóval fejbevágott ember itt a következő szenzációs leleplezést tette:

— Csendőr urak, az az ember (a támadójára mutatott) a legveszedelmesebb haramia.

berendezett lakás már készen várta őket s egy közös családi értekezleten elhatározták, hogy hova mennek látogatóba.

Itt-ott a mama, vagy az apa kihuzott egy nevet.

— Ennek az apja alig viszi sokáig, tönkre mennek tavaszra... Annak a fia meg egy nevelőnt akar elvenni...

Es élt Anda, és olyan nagy nyugalomban, vágyak és mámoros álmak nélkül, mint az anyja, akinek a házasságát példaképpen emlegették.

Végre aztán eljött az idő, amikor meg kellett válni ettől a nagy boldogságtól. — Előbb még mindet megpróbáltak. Végre is express vonaton haza hozták az örök tavasz honából, amelynek életet lehelő levegője sem segített már a kis asszonykán.

Csupa csipke, csupa szallagos ágyba került ujra.

Szépen elbucszott mindenkitől, a férjétől, aza nyjától, akik sirtak, ő is könnyezett, mikor az anyjának mondta:

— És ti már elkészültetek a fürdőre. Az idén később kell majd menetek, mint rendezen. En miattam...

Es sóhajtott. Bántotta, hogy a rendet így meg kell a tetetessel zavarni.

Azután betakarta magát nyakig a sárga selyem paplannal és szépen, illedelmesen meghalt. Sovány, összezsuzott lábcskájából még csak egy vonalnyi sem látszott ki a takaró csücske alól...

Minket is azért hozott ide, hogy a korcsmárost kiraboljuk. Revolvert adott mindegyikünknek, — nála pedig betörőszerszám és feszítővív van.

A csendőrök megmotozták a négy cigányt és mindegyiknél töltött revolvért találtak. Az egyiknél pedig feszítővasakat és furót.

A kihallgatás során bevallották, hogy Kohn Sámuel ki akarták rabolni, mert hallották, hogy sok pénze van. Ugy egyeztek meg, hogy a kocsmában isznak addig, amíg a környéken minden elcsendesedik, azután a háznéppel végeznek.

A négy haramiát letartóztatták.

Kinzások a gyűjtőfogházban.

Az ügyészség vádol.

Távol a főváros zajától, kinn a Kőbányai-utan áll egy nagyon szomorú ház: a központi gyűjtőfogház.

A hatalmas épületnek, ha csak rövid időre is, a lakójává válik minden elítelt rab. Olyik ott szenved el az egész büntetését. A legtöbbnek azonban csak afféle átmeneti szállása a gyűjtőfogház s onnan szállítják el később vidékre, valamelyik fegyházba.

Néhány hét előtt a Kőbányai-uti intézetből, amely ellen eddig nem igen hangzott panasz, furcsa hírek kerültek a nyilvánosság elé. A rabok, akik ott tartózkodtak, formálisan fel lázadtak a «szigorú» bánásmód miatt s különösen két főfegyőr, Péntek Károly és Fábian Károly ellen volt panaszuk.

Amint a budapesti kir. ügyészség vezetője, dr Sélley Barnabás főügyész helyettes értesült a rabok panaszaról, rögtön vizsgálatot indított a dologban. Sorra kihallgatta a fogház lakóit, akik közül néhányan brutális kinzásokról panaszkodnak. Fegyházviselt, többször büntetett egyének szinte hihetetlen vádakkal álltak elő, különösen Péntek Károly főfegyőr ellen. Volt olyan, aki elpanaszolta, hogy Péntek nem egyszer céresre veri s már nyomorékká tette. Más, szavahihetőbb rabok azonban csak csekélyebb visszaélésekről tudnak.

Péntek és Fábian főfegyőröket fegyelmi uton felfüggesztették, aztán a kir. ügyészség büntető eljárás útján indított ellenük. A vizsgálat melyet már a bíróság folytatott le, most ért véget s a sok vádnak az a része, mely súlyosabb természetű kinzásokról regélt — valótlannak bizonyult.

De igenis bebizonyult, hogy két rabot Péntek főfegyőr bántalmazott s ezért a kir. ügyészség ma azt kérte a törvényszékhez beadott indítványában, hogy Péntek Károly főfegyőrt kétféle hivatalos hatalommal való visszaélés vétsége miatt helyezze vád alá.

A másik terhelte, Fábian Károly főfegyőrre semmit sem tudtak rábizonyítani, s ezért vele szemben a kir. ügyészség elejtette a vádat.

A törvényszék legközelebb hozza meg a határozatát.

IRODALOM.

Szomorúak és Vidámak

Köveskúti Jenő újabb novellás kötet.

Köveskúti Jenő újabb könyvét azzal a szorongó érzéssel fogtam a kezembe, vajjon nem vette-e lábáról őt az újabb, modern irodalmi irányzat, amely a pillanatnyi sikerek nyomán diadalmas és kritikát szírt nem tűrő arculattal áll ma a magyar kultúra zenitjén, s árgalmatlanul lecepegteti azt, aki vele nem tart. S a könyvet jóleső öntudattal teszem le. Köveskúti a régi, nemes, minden ízében magyar gardához tartozik, akinek témái a mi világunk-

ból valók s mert a mi nyelvünkön beszél, intencióit nemcsak megértjük, de át is érezzük, azért meg is szeretjük.

Tíz novelláját adja közre ebben a kötetben. Tíz egyszerű, éppen nem bonyodalmas meséjű történetet, amelyet az életben az író szemével meglátott, megfigyelt és a papíron sokunknak gyönyörűségére meg is rögzített.

Poétalélke a prózában sem tagadja meg magát, mert itt is hangulatos, nyelve pedig színes, erőteljes és zengzetes. Ezek a történetek inkább prózába átirított költemények, mert sokszor csak egy kikapott jelentet ad hőseink életéből, egy mindennap megismétlődő, mégis új eseményt rajzol, de alkotó erejével megkapóvá, vonzóvá teszi a magában véve kisszerű, néha egészen jelentéktelen eseményt is.

S amíg végiglapoztam könyvét, eszembe jutott a szerzőnek ezelőtt pár hóval megjelent Tul a Dunán című novellás kötetete. Gondoltam egyet: Elovassom most újra ezután az új kötet után, vajjon mennyire tompította ez az új kötet hatása a régit? Sok író művét kíséri az a veszedelem, hogy minden új munkája elhalványítja a régi dicsőségének fényét. Köveskúti nem így vagyok. A kétféle kötetet kétféle értékűnek tartom, de egyiket sem kisebbnek a másiknál. A Tul a Dunán történetei rövidebbek, rapszodikusak; drámaszerű lefolyásokban is lírai hatásuk. Ebben a kötetben az érzelmek hullámzása vibrál, az indulatok áradnak széjjel s lelkünk ből a megfelelő mély tónusu, a cselló hangjához hasonló érzésmelodiókat váltja ki. Míg a Szomorúak és Vidámakban a szonáták tömörebb akkordjait és változatosabb melódiáját érezzük.

A két kötet szinte kiegészíti egymást. A szerzőt nem ismernők egészen, ha csak az egyiket olvassuk. A kettő együtt az ő mély gondolkodású lelkének és meleg kedélyének szépen kifejezett harmoniája.

Dr. K.

Vérrel építünk.

Összedől kártyavarak.

A budapesti Orczy-uti tűzfal beomlása után ma már a Városligeti fasorban szakadt be egy tető. Aldozata Kiss János, mázolósegéd életveszélyesen megsérült.

Ugyancsak ma délután a Lövház-utca 21. számú ház építkezésénél Felkó János 34 éves napszamos egy állványról leesett és életveszélyesen megsérült. Az Irgalmasok kórházában ápolják.

Az elemi csapások, a természet pusztító erői a tűz, a víz, a vulkánikus háborgások nem okoznak annyi katasztrófát, amennyit az építkezések könnyelmű vállalkozói előidéznek. Ha gyászkerettel kellene be vonni azokat a házakat, amelyeknek téglái egy-egy sarkövei az eltemetett munkásoknak, akkor az új házak lakói csaknem kivétel nélkül gyászkeretek között laknának. A legutóbbi években épült pesti házak közül majdnem mindegyiknek véres története van.

A fogsízkáló gerendákat és a papírfalakat munkások előmlött vére tartja össze.

A pesti építkezés rendszere, az a mód, ahogyan jobban a házakat építik, a profit éhsége mellett embervérre szomjazik. Az építető és a vállalkozó elültetett tőkéje nem nőhetne és nem hizhatna meg, ha talaját nem öntöznék embervér.

Ma folytatja a rendőrség a vizsgálatot az Orczy-uti katasztrófa ügyében. Annyi már bebizonyosodott, hogy a katasztrófát könnyelmű mulasztás, büns lelkismeretlenség okozta. A tűzfal alól kiásott fundamentumot a szabályok szerint fokozatosan ki kellett volna tölteni téglával. Amint e géméret kiáznak, nyomban meg kell kezdeni a téglalap építését. Igó és Grosz-

ner vállalkozók ezt tizenöt méter hosszúságban elmulasztották.

Ez a mulasztás a helyszínén rögtön megállapítást nyert. De megállapították azt is, hogy a tűzfal megtámasztása sem volt szabályszerű. Nem is volt az megtámasztás, hanem csak fölfeszítés, ami, tekintettel a szomszéd ház rozoga voltára, nem lehetett elegendő. A fal hosszában legalább tizenöt ducot kellett volna emelni és itt mindössze négy fogsízkáló vékonyságu gerendát állítottak fel a látszat kedvéért.

Mindezt megállapította a rendőrség. De mit ér az utólagos vizsgálat, ha a hatóságok elmulasztják az előzetes, a kellő időben szükséges és előírt ellenőrzést?

Az asszony becsülete.

Véres éjszaka Csanádalbortiben.

Csanádalborti község csendjét az éjjel véres szerelmi dráma zavarta meg. Egy asszony ácszszekercével levágta sógorának a fejét, mert az éjjel behatolt lakásába és ott szerelmével üldözte.

Turján György csanádalbort-i napszamos ember ezelőtt nyolc évvel vette el feleségül a község egyik szorgalmas és becsületes leányát: Makovicz Annát, akivel a legboldogabb családi életet élte.

A legtöbb kellemetlenséget okozott Turján Márton, a férjnek testvéröccse, aki folyton üldözte sógorasszonyát szerelmével.

Turján György most a makói tanyák között egyik gazdálkodónál részes. Ezt használta ki öccse, Turján Márton. Tegnap este tíz óra körül kissé ittas állapotban bezörgött sógora ablakán. Ehhez ugyan az asszony hozzá volt szokva, így rá sem hederített sógora kopogtatására.

Amikor Turján Márton látta, hogy sógora erőnyességén ismét kudarcot vallott, visszatért a korcsmába. Itt még jó csomó italt szedett be bátorítól. Aztán ismét visszatért bátyja lakásához. Most beugrott a kapun és sógora fejével egy fedél alatt lakó beteges nagybátyjának ablakán zörgött. Ez nem igen ismerte az asszonyt és a fiatalember között fenn álló feszült viszonyt, beeresztette az ittas embert.

Ez egyenesen sógora szobájába ment be, ahol négy gyermekével már mélyen aludt. A részeg sógor mindjárt hozzáfogott sógora fejéhez. Az ittas ember szokásával könnyörögte annak szerelmét. A megrémült asszony azonban többször ellökte magát.

Kis ideig várakozó álláspontot foglalt el az állatias ember. Valószínűleg várta, amíg a szomszéd szobában lakó beteges, öreg nagybács elalszik. Ekkor egy szökésre ismét ott termett a remegő asszony ágyán.

Mint ahogy azonban célt akkor sem ért el, fojtogatni kezdte a védtelen asszonyt és ártatlan gyermekeit. Az asszony sokáig dulakodott sógorával, amíg ez teljesen kimerülve a padkára ült. Itt ülve körülbelül egy fél óráig aludt. De alig hogy felébredt a részeg ember, ismét kérélni kezdte sógorát. Ujból az erőszakhoz nyult és közben fojtogatta a megrémült családót.

Most már az asszony megsokalta sógora viselkedését, kiszabadította magát annak karmai közül. Kifutott a konyhába, ahol egy sarokban volt férjének éles ácsbárdja. Ezzel fel-fegyverkezve rohant vissza a szobába, ahol az önmagáról megfélemedezett ember éppen az almukból felvert sötét kis gyermekeket fojtogatta.

Ez a körülmény annyira kihozta türelméből az asszonyt, hogy az éles bárdal kétszer csapott sógora fejére, aki eszméletlenül terült el a földön. Vére csak úgy patakzott a kis szoba földjén.

Még kétszer emelte fel az asszony a hatalmas bárdot s mind a kétszer lesújtott sógora fejére, mire annak feje elvált a testétől.

Amikor a feldühödött asszony látta, hogy kínzójában már nincs élet, ő maga is megjedte borzalmas tettétől és ébredt annak súlyos következményeire. Elrohant mint egy örült a községházához, ahol akadozva beszélte el borzalmas tettét.

A községi bíró a csendőrséggel kiment a helyszínére és ott meggyőződött az asszony állításainak igazságáról. Az asszonyt nyomban letartóztatták és értesítették a makói királyi járásbírószékhelyre, ahonnan dr. Szobonya Miklós szállított ki a helyszínére és vezeti a rettenetes ügyben a vizsgálatot.

Debrecen ref. közönségéhez.

A püspökavatási ünnepély ügyében.

F. hó 15-én lesz köztudomásunk szerint a tiszántúli ref. egyházkerület új püspökének, főt. és mólt. dr. Balthazár Dezső urnak püspöki hivatalába való ünnepélyes beiktatása. Az ünnepély csak részben Debreczené, mert osztozik abban, ezuttal a szokottnál is nagyobb mértékben, a tiszántúli egyházkerület, sőt az egész egész magyar ref. egyház. S midőn így örömminket ezrek örömeivel megosszuk, templomi helyeink jó részét is át kell engednünk — mint ahogy az kivétel nélkül minden püspök-választásnál így szokott lenni — az ország minden részéből ide seregülő idegen vendégek részére.

Egyházhatóságilag nyert megbízatásom alapján nekem kellvén gondoskodnom a nagytemplomi szertartás és rend beosztásáról, ezennel a nagy közönség elé terjesztem a következő, az egyházkerületi rendezőbizottság által is helybenhagyott és megerősített templombesztási tervet, kérvén a m. t. közönséget, hogy ahhoz a jörend és a komoly, nagy szertartás iránti kötelességtől, minden tolongás, zavar és lármá elkerülése céljából, mindenben alkalmazkodni sziveskedjék.

A nagytemplomban ezuttal némely fenntartott helyekre csak belépő-jegygyel lehet bejutni. Ilyen fenntartott helyek és pedig csak nők számára:

- a) a Nagytemplom nyugati, a Hatvan-utca felőli szárnyának a piac felé való összes padsorai;
- b) ugyancsak a nyugati szárnyon levő karzat harmadik s következő padsorai;
- c) ezzel szemben a keleti szárnyon levő karzat harmadik s következő padsorai;
- d) az egész déli, a piac felől levő karzat. Ezen helyekre tehát csak belépő jegyekkel lehet bejutni.

A debreczeni nagyközönség szabad rendelkezésére állanak azután:

- a) a nagytemplom közepén levő padok mögötti összes széksorok, tehát a templom teljes déli, a piac előli szárnya, — és pedig a Hatvan-utca felőli padok a nők, a bemeneteltől jobbfelé eső padok pedig a férfiak számára;
- b) a nagytemplom keleti, a Cskonai-szobor felőli szárnyának a piacfelőli 7-ik s következő padjai férfiak számára. Ezen helyeket, az előbb érkezés joga szerint, minden belépő-jegy nélkül el lehet foglalni.

A fenntartott, vagyis zárt helyekre való belépő jegyekért aug. 13. d. e. 8—12, d. u. 3—6 és aug. 14. d. e. 8—12, d. u. 2—4 órákor hozzám méltóztatnék, Péterfia-u. 8. sz. alatti lakásomon fordulni.

A nagytemplomnak többi, a fentebbiekben föl nem sorolt részei az egyházkerületi hivata-

los személyek, a különböző egyházi és világi küldöttek s a bizonyára igen nagy számmal egybeseregledő vidéki férfi és női vendégek számára tartatnak fenn.

Talán mondanunk sem kell, hogy azok a debreczeni urnók és urak, kik, mint esetleg valamely küldöttség tagjai vesznek részt az ünnepélyen, a küldöttségek kollegiumi s nagytemplomi elhelyezéséről szóló külön utasítás szerint tarthatnak helyeikre igényt, — reájok tehát az itt elmondottak nem vonatkoznak.

Végre tudatom, hogy a nagytemplomnak pusztán a déli főajtói nyílnak meg az ünnepély idején és pedig d. e. fél 10 órákor, amikor is csak a karzatokra és a nyugoti szárny déli oldalára jegyekkel bíró urnók foglalhatják el helyeiket, míg a templom többi részét üresen hagyjuk mindaddig, míg oda a hivatalos személyek s az idegenek be nem mentek, amikor aztán a fentebbiek szerint szabadon fenntartott helyek a debreczeni nagyközönség által elfoglalhatók.

1911. augusztus 10.

Csiky Lajos,
megbízott rendező.

A ref. egyházközség közgyűlése.

Névszerinti szavazások.

Nagy érdeklődés mellett tartotta meg tegnap délelőtt a debreceni ref. egyházközség közgyűlést, amelyen néhány nagyjelentőségű ügyet intéztek el. A gyűlésen Kovács József polgármester, főgondnok és Dicsőfi József lelkész-elnök elnökölték.

A közgyűlés megnyitása után Szele György lelkész ismertette az egyházi bérpalota építésének ügyét. Mint ismeretes, a bérpalota építésére megszavaztak 1 millió 500 ezer koronát, mely összeg azonban kevésnek bizonyult a különféle anyagok drágulása miatt. Ezért még 500 ezer koronára van szükség, hogy a bérpalota építése akadályokba ne ütközzék.

A presbiterium több ülésen foglalkozott a dologgal s javaslata, hogy a még szükséges 500 ezer koronát szavazzák meg. Az egyházközségi közgyűlés szavazással döntsön véglegesen a kérdésben.

Zádor Lajos indítványára névszerinti szavazták meg a még szükséges 500 ezer koronát.

A másik ügy a debreceni egyetem számára megszavazott 100 ezer korona alapítványának felemelése volt.

Az egyház ezt a 100 ezer koronát 60 ezer koronával emelte fel, ezenkívül az egyetemi központ épület céljaira felajánlotta a Vár-utca 11. sz. és Egyháztér 10. számú házastelkét.

A 160 ezer koronás alapítványnak 5 száza lékos kamatai fognak az egyetemi tanítás céljaira szolgálni.

A megajánlott összeg és telek felett az egyházközség közgyűlése névszerinti szavazott s azt elfogadta.

Ezzel ki volt merítve a tárgysorozat, Dicsőfi József elnök megköszönvén a tagok érdeklődését, a közgyűlést berekesztette.

**Mindenféle
Nyomtatványokat
olcsón készít
HOROVITZ ZSIGMOND
könyvnyomdája
Darabos-utca 7. sz. a.**

UJDONSÁGOK

**A 'Debreczen' szerkesztősége és
kiadóhivatala Darabos-u. 7. sz. a.
Telefon 412.**

Egy érdekes öntöző találmány.

Séta a városon kívül,

A jó pap holtig tanul. Messze külföldön bejárt embernek ismeretköre, tapasztalata gazdagabb lesz. Janátka Alajos debreczeni műkertész is, — most már nemcsak debreczeni polgár, nem csak egyik legjobb nevű virágkereskedésünk tulajdonosa, de teleptulajdonos is s a Varga-kert alatt nagyon szép telket vásárolt virágtermelés céljaira.

A napokban arra jártam s megnéztem a telepet. Szerettem a virágokat s bolyongásomban megcsapott a sok rózsátó, rezedá, meg tarka ibolya illata.

De nemcsak ez kötötte le figyelmemet, hanem inkább az, hogy egyszer csak egy percre, mint varázsütésre az egész telepet sűrű, szopora eső borította be. Érdeklődni kezdtem a dolog iránt s akkor láttam, hogy a hatalmas telep körülbelül 5 méternyi magasságban oszlopokon keresztül futó, körül forgatható, szabályozható vascsövekkel van körülhálózva, amelyek ugyan csak bőven ontották apró csapajkon a vizet.

Janátka Németországban járt, ott látta először ezt az elmés szerkezetet s az idei hőség, meg munkáshány arra készítette, hogy így rendezze be telepét.

330 négyszögöl területet locsol így a mesterséges öntöző egy viztartályból, amely naponta 12-szer képes 6000—6000 liter vizet összegyűjteni.

Nem reklámcikket írok, csupán impressziókat rögzíték meg.

Nagy kár, hogy nincs magyar vállalkozó, aki ennek az elmés találmánynak Magyarországon szabadalmat szerezne.

I—m.

A király születése napja. Mint minden évben, úgy az idén is Debreczen város közönsége szeretettel ünnepli meg a király születése napját. E napon az összes hitfelekezetek templomaiban ünnepi istentisztelet lesz, amelyen a város tanácsa is képviselve lesz. A tanács ma a következőképpen osztotta be az ünnepélyeken való résztvételeit: Reggeli 8 órákor a gör. kath. templomban megjelenik a város nevében Körner Adolf főjegyzőhelyettes és Medgyaszay Miklós tanácsnok. Ugyancsak 8 órákor lesz az istentisztelet a róm. kath. templomban, ahol Kovács József polgármester, Csóka Samu, K. Tóth Mihály tanácsnokok, Magos György t. főügyész és Rostás István főkapitány jelennek meg. Ez a küldöttség megy 9 órákor a ref. nagytemplomba, 10 órákor pedig a Deák Ferencz-utcai izr. templomba is.

Debreczen és a polgármesterek kongresszusa. A szeptember hó 11-én tartandó polgármesterek kongresszusára Debreczen is kapott meghívót. A városi tanács tegnapi ülésében elhatározta, hogy a kongresszuson vagy Kovács József polgármesterrel, vagy Magos György dr. főügyésszel képviselteti magát.

Kiküldetés a közigazgatási tanfolyamra. Debreczen városa Szabó Kálmán tanácsost — Hajdumegye dr. Czeglédy Mihály főügyészt küldte ki a közigazgatási és igazságügyi tanfolyamra.

Verecz—Debreczenhez. Verecz város tegnap küldte meg feliratait az obstrukció ellen Debreczen városához. A barátságos hangú megkereséshez csatolva van a felirat, melyet Debreczen város törvényhatósága alkalmasint csak összel fog tárgyalni.

Megszűnt állatjárvány. Hajduhadházon megszűnt a száj- és körömfájás. Erről hivatalosan értesítették a megyei alispáni hivatalt.

— **Szabadságról.** Hoffmann József királyi táblabíró, Nagy Kálmán és Daróczy József kir. törvényszéki bírák szabadsága letelt, ma hivatali működésüket megkezdték.

— **Vilmos huszárok kitüntetése.** A vitéz Vilmos huszárezred nemrégiben ünnepelte ezredtulajdonosi jubileuma alkalmából felséges inahaberét, Vilmos császárt. A németek nagy uralkodóját a tisztikar fényes küldöttsége kereste felső díszkardot nyújtott át hü magyar huszárai ajándékaiként a császárnak. A küldöttségben részt vett tiszteket Vilmos császár fényes rendjelekkel tüntette ki. A hivatalos lap mai jelentése szerint a király megengedte, hogy báró Schönberg Bruno, a hetes huszárok parancsnoka a porosz királyi korona-rend 2 osztályát a csillaggal, csalmái Jankovits Károly őrnagy a porosz királyi ivörös sasrend 3 osztályát, breznói Pribádný Henrik és Orkonyi Lajos századosok a porosz királyi koronarend 3 osztályát elefogadják és viseljék.

— **Debreczen város rendkívüli közgyűlése** e hó 16-ikára lesz össze hívva a legújabb megállapítások szerint. A tárgysorozaton több fontos ügy szerepel.

— **Vendéglősök, kávéosok gyűlése.** A debreceni szállodások, vendéglősök és kávéosok ipar társulata tegnap délután Márkus Jenő elnöklete alatt népes közgyűlést tartottak. Elhatározták, hogy elítélik a Vendéglősök Országos Szövetsége ellen alakult Vendéglős Egyesület alakulását, mely csak a közös érdekekre irányuló egyesült erőt akarja gyöngíteni. Márkus Jenő elnök, valamint Ottó Sándor alelnök ilyen irányban szép beszédek tartottak. A záróra ügyében a gyűlés arra intette a szaktársakat, hogy a rendőrfőkapitány intézkedésének minden tekintetben tegyenek eleget, hogy panaszra ne legyen ok. A gyűlésen ezután folyó ügyeket intéztek el.

— **Rajcs Gyula halálala.** Rajcs Gyula, a város derék és népszerű tisztviselője meghalt. Halála városszerte nagy részvétet keletkezett, mert minden körben szerették és becsülték benne úgy az embert, mint a pontos, jó hivatalnokot. Temetése ma délelőtt lesz, amelyen a város tisztikara is megjelenik. Halála alkalmából gyászjelentést adott ki a város. Koporsójára a tisztviselők és hivatalársai koszorút helyeztek.

— **Levélsekrengy a villamoskocsin.** A rohanó modern életben semmi sem elég gyors és minden intézményünket iparkodnunk kell minél gyorsabbá és kényelmesebbé tenni. Ilyen ujtás, ami már külföldön és sokhelyen Magyarországon is bevált, a közúti kocsikon alkalmazott levélgyűjtő postaszekrény, melyet a vasúti postahivatalnál minden forduló után kiürítenek. Szombathelyen már régen alkalmazva van ez az ujtás és nagyszikán bevált. Aradon a nagyváradi postaigazgatóság éppen most engedte meg, hogy a városban ilyen levélgyűjtő postaszekrényeket alkalmazzanak. Azt hisszük, ha Debreczenben is lépések történnének, hogy a közönség kényelmére a villamosokat postaszekrényekkel lássák el, a postaigazgatóság készséggel életbeléptetné a praktikus ujtást.

— **A kistemplom új harangja.** A debreceni kistemplom tornyában levő régi harangot kicserélik. Az egyház megrendelte az új harangot, amelyet már pár nap mulva elhelyeznek a tornyban. Tegnap érkezett a Pozder-féle gyár elcséltje, hogy az új harang elkészült, sőt azt vasuton már fel is adták. Hétfőn ér a harang Debreczenben. A kistemplom harangját e hó 15-én, Baltház Dezső püspök installációjának napján fogják a kistemplom tornyán elhelyezni. Az elhelyezés délután 6 órakor lesz, amely bizonyára mindenki érdeklődést fog kelteni városzerte. Az új harang használatba vétele minden különösebb ünnepség nélkül fog lefolyni.

— **Egy telep csatornázása.** A Patay-telep lakosai kérést adtak be a tanácshoz, és kérik, hogy a telepet a város vízvezetékekkel és csatornával lássa el s vezesse be a villamos világitást. A kéréssel, mely nagyon jogosult, a tanács legközelebb fog foglalkozni.

— **A vendéglősök, kávéosok új titkára.** A debreceni szállodák, vendéglős, kávéos ipar társulat tegnap délutáni ülésében töltötte be a dr Rédey Rezső iparkamarai titkár távoztával üresedésben maradt titkári állást Egyhangulag Szatmáry Zoltán lapszerkesztőt választották meg.

— **Rendület a kerékpározásról.** A rendőrséghez többször érkezett panasz, hogy a debreczeni kerékpárosok nem respektálják a járókelő közönség érdekeit és a meg nem engedett utakon, sőt még a járdán is haladnak gépközzel. A rendőrség a legutóbbi napokban kihágási uton 14 kerékpárost vont ezért felelősségre. Ez alkalmából a rendőrség a legszigorubb intézkedéseket lépteti életbe s kérelhetetlenül fog eljárni azon kerékpárosok ellen, akik az aszfaltra felmerészkednek, vagy este és éjjel lámpa nélkül közlekednek. Figyelmeztetjük azért a kerékpárosokat, hogy a rendőrség intézkedéseit tartsák be, nehogy pénz- és fogházbüntetéssel sujtassanak.

— **Az izr. hitközségi tagok figyelmébe.** Ertesítetnek a t. tagok, hogy a Deák-Ferenc-utcai izr. templomban az istentisztelet — további rendelkezésig — a következő időben fog megtartatni: Péntek este háromnegyed 7 órakor, — szombaton délelőtt 9 órakor, délután fél 5 órakor, köznapon reggel egynegyed 7 órakor, este 7 órakor.

— **Pálinkával megmérgezett fiu.** A debreceni kir. ügyészségnek tegnap Bösörmenyből jelentették, hogy ott elhunyt Félégyházi Lajos gazdálkodó 9 éves fia. A fiatal gyermek korán kezdte megizelni a szeszitalt. Mindig ivott, ha szerét tehetette. A napokban Félégyházi a munkásai részére pálinkát vett s azt szétosztotta. — Egy fél liter etett a kamarába. A fiu egy óvatlan pillanatban bement a kamarába és az üveg tartalmát kiitta. Az erős szesz a gyermek szervezetében rémes pusztítást vitt végbe. Három napig eszméletlen állapotban hevert a fiu a szülők lakásán. Az éjjel a szeszől agyszélhűdést kapott s meghalt. A vizsgálat megállapította, hogy a fiu szerencsétlensége miatt senkit se terhel felelősség.

— **Magyar név.** A belügyminiszter Peidl Alajos Rezső debreczeni lakosnak, a Mátyás-pince egyik éttermi segédjének megengedte, hogy nevét «Pataki»-ra változtassa.

— **Eltaposta a tehén.** A debreczeni köz-kórházba tegnap egy borzalmasan megsérült embert szállítottak be. Az illető Kiss Dániel, nádudvari szabómester, aki az utcán baktatott tegnap este, amidőn a tehének jöttek hazafelé a mezőről. Goldstein Kálmán, nádudvari lakos tehene Kiss Dánielt fellökte és összetaposta. Kissnek a bordái törtek be, a karja és a lába kicamodott.

— **Az ismeretlen öngyilkos.** Megirtuk tegnap, hogy a Szatmár felől jövő vonat elgázolt egy fiatal munkás külsejű egyént. Az illető meghalt. A csendőrség megállapította, hogy az elgázolt embert Otatár Gábornak hívják és öngyilkossági szándékból feküdt a vonat alá. Tatár Gábor a mária-pócsi bucsuról jött haza.

— **Leesett a vagonról.** A debreczeni vagongyárban súlyos baleset történt tegnap délután. Egy Nagy Imre nevű kocsifényező egy vagon tetején dolgozott, amikor hirtelen megcsuszott s oly szerencsétlenül zuhant a földre, hogy eszméletlenül terült el. Súlyos belső sérüléseket szenvedett. A mentők szállították a köz-kórházba.

— **Utcai csendélet.** Tóth János kocsis, aki Szabó Mihály debreceni építőmesternél szolgált, a cirkuszba igyekezett. A Hatvan-utca táján 12 ember, élén Kőmives Jánossal megtámadta. Menes a dulakodás hevében kést rántott s Szabó Mihályt összeszurkálta. Egy másik társa Kőmivesnek pedig kövel fejbe verte Szabót. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Egy vasúti munkás balesete.** Ma délután a gépjávitóműhelyben Nagy Imre bognár egy mozdony tetején dolgozott. Vele szembe jött egy mozdony, amelyet épen tolattak. A két mozdony összeütközött s leesett a sinek közé. Súlyos sérüléseivel a köz-kórházba szállították.

— **Összeégett munkás.** Porcellán Imre 26 éves munkás Érmihályfalván a betongyárban dolgozott. A telepen nyilt tűz mellett főztek az ebédet a munkások. A tűz Porcellán kötényébe kapotts rövid idő alatt Porcellán egy égő fáklya volt s szörnyű égési sebeket szenvedett. Az este vonaton beszállították a debreceni köz-kórházba.

— **A tegnapi halottak.** A tegnapi napon meghaltak: Raics Gyula ref. 44 éves, özv. Molnár Istvánné ref. 59 éves, özv. Takács Istvánné ref. 67 éves, Szennyess Róza ref. 17 éves, Radácsi András ref. 55 éves.

— **Uj tánc- attrakciók** a Széchenyi-Mulatóban ma és a következő napokon: Madame Lavallière, kiváló táncművész nő eredeti produkciói. XIII. Lajos korabeli jelmezekben. — «Gavotte petit trianon» rokokó-jelmezű tánc. Biedermayer-keringő 1830-ból, a híres Fanny Eisler kosztümében. Mesés szép dolgok, melyek az örökké ragyogó rokokó-korszakra emlékeztetnek. Ezenkívül az egész társulat fellépet.

Lekaszált fejfák.

Megcsonkitott sirtoltok.

Kegyelet sértő merényletet követet el két ré szeg huszár a biharmegyeri olasz temető ellen. Tóth Imre tizedes és Szabó Sándor köz-huszár.

Mindketten a mentelepi csapatnál teljesítenek szolgálatot, legutóbb Szatmárnémetiből helyezték át őket Nagyváradra. A városi szőlőtelepen volt a laktanyájuk s amikor hazafelé tartottak, azz ut megrövidítése végett az olaszii temetőn mentek keresztül. Nemrégiben Tóth Imréné és Szabó Sándornak kimenőjük volt vasárnap éjszaka.

A két huszár előbb a Nemzeti szállóban majd a «Kis pipá»-ban mulatozott, hangos jókedvvel. Hajnali három óra tájban aztán elvetődtek a «Rétre», Weisz Ignác korcsmájába.

Itt alaposan bepálinkáztak s mire megvirradt, a két huszár az olaszii temetőben baktatott hazafelé.

— Valami jó viccet kellene csinálni, — indítványozta közben Tóth Imre.

— Nem volna rossz — válaszolta a másik s a káplár annak ekkor már teljesen kész volt a haditerve.

— Le kell kaszabolni a sirtöveket — adta ki a parancsot s maga is hozzálátott.

— Jó lesz ezeknek fejfa is!

Szabó Sándor elfogadta ezt az indokolást s két kézre fogta a lovassági nehéz kardot s ütni-vágni kezdték a drága márvany obeliszkeket.

Amelyikkel meg tudtak könnyen birkózni, azt ledöntötték, amelyikkel nem bírták, azt kegyetlenül megcsonkitották.

A sirtövek finom faragású parkányit való-sággal körülvágták. A vasrácsokat bedöntötték s mikor már teljesen kicsorbult a kardjuk, a sirtöveket kezdték kaszálni.

Rendkívül sok rózsafát törtek össze s hatalmas tuja- és puszpánbokrok ágait vagdalták le.

Amikor kitűnt, hogy a tettét Tóth Imre káplár és Szabó Sándor köz-huszár követték el, az esetről nyomban értesítették az ezredparancsnokságot, amely elrendelte a két huszár letartóztatását.

Akasztság előtt.

Felállítják a bitófát.

Szalma István, a szegedi halálra ítélt rablógyilkos előtt ma reggel kilen órákor hirdették ki zárt tárgyaláson az ítéletet

Sebessy Kálmán törvényszéki elnök bevezette a vádlottat, aki azonnal meg is jelent őt fegyőr kíséretében. Az ítélet kihirdetése mintegy fél órát vett igénybe és ennek folyama alatt Szalma teljes nyugalommal viselkedett s semmi változás nem volt észlelhető rajta akkor sem, amikor tudomására jutott, hogy kegyelmi kérvényét a legfelsőbb helyről visszautasították. — Az elnök először a szegedi törvényszék ítéletét — majd a Kuria végzését és annak indoklását — a védő és vádlott kegyelmi kérvényét olvasta fel, — végül a következő kuriai leíratot:

Ő császári és apostoli királyi felség 1910 július 30-án kelt legfelsőbb elhatározásával elrendelni méltóztatott, hogy az igazságszolgáltatás folyása elé akadály ne gördítenek és ennek szabad kezét engedett.

Az elnök ezután a vádlott felé fordult és a szavakat intézte hozzá:

— A kuriai leirat értelmében ezennel átadjuk önt a földi igazságszolgáltatásnak.

Szalma arcán egy izom szem rándult meg s aze elnök hozzá intézet szavaira ennyit mondott:

— Köszönöm.

Sebessy Kálmán elnök ezután átadta a vádlottat Zombory Jenő kir. ügyésznek és lelkészre rendelt melléje.

Egyben megbizta Gerharder Józsefet, a szegedi törvényszék bíróját, hogy a végrehajtásnál a törvényszék képviselőjében megjelenjen, majd ismét Szalma Istvánhoz fordult és megkérdezte, van-e valami kívánsága?

Szalma tagadó felelete után megkérdezte, hogy vannak-e rokonai, van-e atyja, akar-e beszélni valakivel.

A halálra ítélt minden kérdésre nemmel felelt.

Védője közölte a törvényszékkel, hogy utolsó napján ő fog az ítélt ellátásáról gondoskodni.

Szalma Sándort ezután bevitték Zombory Jenő ügyész szobájába, ahonnan még a déli előtt folyamán átszállították a Csillag-börtönbe.

E börtön I. számú udvarán fogják holnap reggel 7 órákor az ítéletet végrehajtani.

Az udvaron Bali Mihály hóhér, aki Fadról az éjjel érkezett Szegedre két segédjével, már várakozta a bitófát s Müller fogházigazgató utasításai szerint az összes előkészületeket megteszi az ítélet végrehajtására.

TÁVIRATOK.

A Carlton szálloda égése.

London, augusztus 10. A Carlton szálloda égéséhez még a következőket jelentik: Az oltásnál több tüzoltó súlyosan megsebesült. Egy vendéget nedves takaróba burkolva vittek ki a szállodából. Azok közt a fürdővendégek közt, kiknek a podgyásza a lángok martaléka lett, van Dernburg, a német gyarmatügyi hivatal igazgatója és Edison Alva Tamás. Az összes kár állítólag közel másfél millió korona. Egyre több gyanúok merülnek fel arra, hogy a szálló-

dát felgyújtották. A tűz tulajdonképeni okát még nem tudják.

Anarchia Perzsiában.

Konstantinápoly, aug. 10. Az itteni perzsa gyarmat tagjai magánaton olyan híreket kaptak Teheránból, hogy az ottani királyi palotában valósággal kitört az anarchia. A fiatal Achmed saht a hatalom jelenlegi birtokosa a háremben fogva tartja. Minthogy Achmed az exsah kedvenc fia, a régens és a miniszterek tuszul akarják felhasználni, hogy életüket biztosítsák arra az esetre is, ha Mohamed Ali a perzsa trónt újra elfoglalná.

Konstantinápoly, aug. 10. Az itteni francia kolóniban azt állítják, hogy Rifaat pasa, mielőtt Párisba utazott, titkos szerződést kötött Törökország, Perzsa és Anglia között. A szerződés Aristan és Kirman tartományokra vonatkozik, hol Angliának nagy előjogokat biztosítottak.

Az amerikai sztrájk.

Newyork, augusztus 9. A vasutakra vonatkozólag a helyzet még nem tisztá. Különböző helyekről érkező jelentések a Harriman, a Gould, továbbá a Gocirlund és Illinois vasutanál a sztrájk, illetve kizárás lehetőségéről beszélnek. A társaságok magatartása arra enged következtetni, hogy a harcot provokáció nélkül, de mulhatatlanul fölveszik, még akkor is, ha az hosszú tartamánál fogva mindkét részre nézve nagy veszteséggel fog járni.

A papi javak leltározása.

Berlin, aug. 10. Lisszabonból jelentik: Az ország több részében a lakosság ellene szegül a papi javak leltározásának. Amikor a republikánusok St.-Clementében megjelentek, a lakosság fegyverekkel, késekkel és botokkal nyomult ellenük s fellépésük oly annyira fenyegető volt, hogy katonaságot kellett kivezényelni, dühében a nép a templomokba vonult és félreverte a harangokat. A harangszó jelzés volt a szomszédos községek számára, hogy segítségre jöjjenek. Ezek meg is érkeztek s olyan harcot provokáltak, hogy mindkét részről sok sebesülés történt. Végül újabb csapatok érkeztek, akik a dühöngőket lefegyverezték.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, aug. 10.

Az árak 50 kilogramonként
 buza apr. 11 52—11 48.
 buza okt. 11 35—11 32.
 rozs okt. 9 21— 9 15.
 zab május. ————
 zab okt. 8 39— 8 35.
 Tengeri szept. 1911. ————
 Tengeri máj. 1912. 7 68— 7 63.

Ertéktözsde. Osztrák hitelrészvény 660 25
 Magyar hitelrészvény 853 25.

REGÉNY.

A régi jó világból.

(Folytatás.)

— Ejnye ni! Pedig épen a kend kedvéért tettem ez utat!

— Ha dolga van velem, tudja, hol lakom, és keressen fel otthon, — felelé Kupecz. — ták, még hajnalba ment el a pusztára, s csak este jön vissza. Már pedig tudja, hogy engem mára rendelt magához.

— En rendeltem kendet ide? Bizony nem lékezem reá! És miért rendeltem volna kendet ide? — mondá Kupecz gunyos célzással.

— Hogy azt a kis pénzt — akadozá Puczer, kit Kupecz nyers bátorsága zavarba hozott.

— Micsoda kis pénz?

— Hát nem tudja: az a százharminc forint?

— Százharminc forint? És azt kend kis pénznek mondja? Látszik, hogy nem tudja: mit tesz az, verejtéssel keresni.

— De mikor megígérte! — mondá Puczer növekedő zavarral.

— Nem emlékszem reá, hogy én kendnek pénzt ígértem volna! Bizonyosan boros voltam mikor azt tettem! Százharminc forintot kendnek! No azt ugyan jó helyre tenném! — mondá amaz megvető nevetéssel.

— Ejnye, ejnye Mihály gazda! Kár pedig az embert így semmibe venni! — viszonzá Puczer sértett büszkeséggel.

— Nem veszem én kendet semmibe, hanem kend is engem annak nézzen, ami vagyok.

— Jól van, Mihály gazda! Hagyjuk abba a dolgot! Azért, hogy én szegény vagyok, nem tudhatja az ember, mennyit érek én még idővel! — veti oda amaz hetykén.

— Nem mondom én, hogy nem ér, és ha még olyan nagyra viszi is fel, a dolgát, én nem fogok utjában állani; de aztán én is csak a magam utjá nhadd menjek.

— Jól van, jól, Mihály gazda! Nem én utasítom el kendet, hanem kend engem kerget el; de tudom, visszahi még! — mondá Puczer fürkésző tekintettel.

— En? kendet? — viszonzá Kupecz és nagyot ütven lovára, a falu felé vágatott.

Puczer sokáig tekintett a tovasiető után.

— Ez az ember vagy mégis ártatlan, vagy pedig az én eszemen is túl akar járni. No, de kettőn áll a vásár — mondá végre és ő is visszafordult a falu felé.

Kupecz most még inkább meg volt győződve, hogy a pénzt senki más el nem lopta, mint Puczer.

Lám azért kezdte el a beszélgetést olyan bizalmas hangon és azért juhászodott meg később, midőn értésére adta, hogy különbség van kettejük között.

— Hisz éppen onnan jövök! Azt mondolgn örült tehát, hogy végre szabadult ez embertől, ki eddig oly nagy hatalommal volt reá.

Egészen derült kedvvel érkezett meg házába, hol Magda asszony már nagy félelmek közt várta.

Sehogy sem tudta magának megfejteni hirtelen távozását; de Kupecz könnyen nyugtatta meg őt.

Hiszen a jó asszony akár minő gyöngemtetgetést is elhitt, csak aggodalmát oszlassa el.

Ilus pedig nem tudott eléggé csudálkozni azon, hogy milyen derült jókedvvel érkezett meg atyja azon utról, melyet olyan kétségbeesett állapotban tett.

— Milyen rossz lehet már a szive, mikor még a büntetés és gyalázat ösvényén sem tér meg! Még csak lelki furdalatot sem érez! — mondá magában elborult szívvvel.

Igy telt el a második nap, és midőn Kupecz harmadnap elébredt, eszébe sem jutott többé az árvák pénze.

Folytatjuk.

Hygienikus ujdonságok

és halhólyag óvszer-különlegességekben

II. Valódi francia és amerikai gyártású, eredeti csomagolásban:

Orvosilag ajánlva! Feltétlenül biztos!

„Fatime“ I. és II. minőség, Ára tucatanként 6 és 8 K.
 „Semiramis“ I. és II. min. Ára tucatanként 10 és 12 K.
 Ezen új és modern technika szerint készült óvszerkülönlegességek, az összes eddigi gyártmányokat felülmulják. Kaphatók kizárólag az alanti cégnél.

Uj! „AUTO VAGINAL SPRAY“ Uj!

a legmodernebb és legkényelmesebb női óvkülönlegesség. — Ára 15 korona.
 Szétküldés titoktartás mellett.

Kérjen ingyen és bérmentve 3000-nél több ábrával ellátott legújabb képes árjegyzékemet

RELETI J. orvos-sebészeti műszer- és gummi áruk gyára
 Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17.
 Alapított 1878. Telefon 13-76.

Előpatak

gyógyfürdő

kiváló jó eredménnyel használható a **gyomor-, vese-, hólyag- és a méh hurutos bántalmainál, máj- és lépajoknál, köszvény és csuznál, altesti pangásoknál, valamint bármely az idegesség alapján fejlődő betegségeknek.** A nagyhirű előpataki gyógyvizek orvosi javaslat szerinti ivása, összekötve a megfelelő és itt feltárható kiegészítő gyógyszerzökkel (meleg és hidegfürdők, természetes szén-savas (nauheimi) fürdők, vízgyógyintézetű kezelési masszázás, svéd torna diätikus étrend) **rendkívül kedvező eredményt mutat fel.**

Fürdőidény **május 15-től szeptember 15-ig.** Vasuti állomás Földvár és Sepsiszentgyörgy, honnan állandó olcsó kocsiközlekedés van. Lakás, ellátás olcsó és választékos. Az elő- és utóidényben (május 15-től június 15-ig és augusztus 20-tól szeptember 15-ig) a gyógy- és zenedíjnak fele fizetendő, lakások 50% al és ellátás is sokkal olcsóbb.

Az előpataki ásványvíz, mely a szénsavdus égvényes vasas vizek között első helyet foglal el, mint gyógyszerként háznál is használható és **üdítő kellemes ital,** tisztán vagy borral vegyítve nagy kedveltségnek örvend, itthon és a külföldön évenként egymillió palacknál több kerül forgalomba. Szétküldési hely: Előpatak, de kapható a legtöbb városban és nagyobb kereskedésben.

Prospektust kívánatra ingyen küld az igazgatóság.

CLIMAX

nyersolaj-motorok, lokomobilok és benzin cséplőgarnitúrák.

Teljes gyári szavatosság
 Minden motor elküldés előtt **hivatalos vizsgálatnak** lesz alávetve.
 Teljes gyári szavatosság!

Elsőrangú elismerő-nyilatkozatok!

Kérjen díjtalan ajánlatot!

BACHRICH és TÁRSA

motorgyári fióktelepe

Budapest, Szabadság-tér 17. sz.

(Tőzsde-palota.)

Debreczen

legrégibb

Fényképészeti szaküzletében

Piac-utca 12.

Fényképészeti cikkek

gyári árban

beszerezhetők.

Levélpapírok,

Üzletikönyvek,

Képeslevelezőlapok

leszállított árban kaphatók

HOROVITZ ZSIGMOND

papírüzletében

Debreczen, Piac-utca 12. sz.

(volt Stenczinger-ház.)

Izléses

nyomtatványok

bankok, hivatalok, iparosok, kereskedők, munkások részére

jutányos árban készülnek.

Papírüzleti telefon 330. Könyvnyomdai telefon 412.

Apró hirdetések.

28 krajczárért fejel férfi vagy női harisnyát BENYÁTS EMIL villanyerőre berendezett harisnyagyára. Debrecen, Tiszapalota.

Eladó: egy matt fa hálósza, egy matt fa ebédlő, szalontükör virágtartóval. Darabos-utca 9.

Tanuló és tanuló leány fizetéssel felvétetik Antalffy Ferencz könyvtészetében Piac-utca 31.

Utcai emeleti lakás minden modern kényelemmel augusztus elsejére kiadó. Irodának és hivatalnak is igen alkalmas. Értekezhetni Csapó-utca 10. sz. alatt, az udvarban, földszinti lakás.

Elegánsan butorozott különbejárta utcai szoba villanyvilágítással Darabos-utca 7. sz. alatt kiadó.

Egy tanuló felvétetik Félégyházi János fűszerkereskedésében. Piac- és Miklós-utca sarok.

Egy rollós ajtó betéttel és kétszárnyú üvegajtóval eladó. Bővebbet Darabos-utca 7. sz.

Egy vasüst, ipari célra nagyon alkalmas, eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

EGERBEN emeleti uriház eladó. Bővebbet Balogh őrnagnál, honvéd-kórházban Budapest. Ügynökök díjaztatnak.

FEJESKÁPOSZTA, kelkáposzta, fejes saláta, karalábé, cukorborsó, új burgonya, zöld bab, ugorkát nagyban és kicsinyben szállít Sperlinger Csongrádról.

Kifutó fiu lapunk szerkesztőségébe felvétetik.

Csizmadiamesterek csizmaszárba való papiros, kiló és mázsánként olcsón beszerezhetik Horovitz Zsigmond papírüzletében Piac-utca 12.

TÉLI SZALAMIT gyári áron szállít Gáspár Testvérek hentesáru üzlete Székelyudvarhelyt.

Kecskeméti elsőrendű óriásszemű spanyolmegy 3, válogatott szívcserezsnye 3 korona, postakosaranként utánvétellel szállítja Gyümölcsiviteli Társaság, Kecskeméten, Kajszinbarackra előjegyzést elfogadunk.

BOR! Borivók, vendéglősök tudomására hozom, hogy tölem természetes, tiszta dalmáciai fajborokat jutányos áron beszerezhetnek. Ófehér, zöldes, hektója 60 korona, vörös zamatos 58 korona, fekete bikavér 65 korona. Rendelhető 50 literes hordó is. Meggyőződésül önköltségi árban bérmentve 5 kilogrammos postamintát 4 koronáért küldök. — Cím: Pank Ödön bornagykereskedő, Fiuméba.

Abbázia Szálloda

Budapest, Dohány-utca 62.
(Erzsébet-körút mellett) tel esen ujonnan berendezve, gőzfűtés, villanyvilágítás, hideg, meleg víz.
Szobák már 3 K-ért. Figyelmes előzékeny kiszolgálás.

94,102 - 1911. számhoz.

Földhaszonbérleti hirdetés.

A magyar vallás alpnak Jász-Nagy-Kun-Szolnok vármegye Dévaványa község határában lévő „Ecsegi“ II. és V/B. számú a kezelési térkép szerinti 1520-716 1600 holdas birtokának 1911. évi november hó 1-től kezdődő 12 évre leendő bérbeadása iránt az alólirott miniszterium IX. ügyosztályában (Vadász-utca 33. sz. 1911. évi szeptember hó 4-ik napján déli 12 órakor zárt ajánlatu nyilvános versenytárgyalás fog tartatni.

Az 1-1 koronás bélyeggel ellátott, lepecsételt ajánlatok az alólirott miniszterium segédhivatalának igazgatóságánál legkésőbb **1911. évi szept. hó 4-én d. e. 10 óráig** nyújtandók be. A borítékon jelzendő „Ajánlat az ecsegi II. és V/B. számú bérletre“. Az ajánlatban nem a holdankénti, hanem az egész birtokra felajánlandó évi haszonbér számokkal és betűkkel irandó ki.

Az ajánlatok csak akkor tárgyalhatók, ha a kiszolgáltattott ajánlati minta perrendszerűleg két tanu előttemezéseivel van aláírva.

Bánatpénzül 5000 kor. vagy készpénzben, vagy biztosítékképes értékpapirokban bármelyik állami (adóhivatali) vagy a közalapítványi közp. pénztárhoz teendők le és az arról szóló letéti nyugta az ajánlatokhoz csatolandó. Elkésve érkezett, kellőleg ki nem állított avagy fel nem szerelt ajánlatok, valamint az utó ajánlatok figyelembe vételére nem számíthatnak. A kik gyámtilan vagy gondnokság alatt állanak, ugyszintén a kik az uradalommal szemben tartozásban vannak, vagy bármilyen czimen perben állanak a versenyből kizáratnak, továbbá a községek, hitközségek mint erkölcsi testületek az árverésen részt nem vehetnek s mint ajánlatot tevők el nem fogadtatnak.

A részletes versenytárgyalási és haszonbérleti feltételek, nemkülönben az ajánlati minták s a jelenleg érvényben lévő szerződések a miniszterium segédhivatali igazgatóságánál (Hold-utca 16. sz.) és a püspökladányi kir. közalapítványi gazd. felügyelőségénél, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Budapest, 1911. július havában.

A m. kir. vallás- és közokt. Minisztertől.

Világhirű

SULEIMAN

Gummisarok

a koronajegygyel.

Főraktár Ausztria-Magyarország részére:
Hermann Hirsch-cég Wien VII/3.

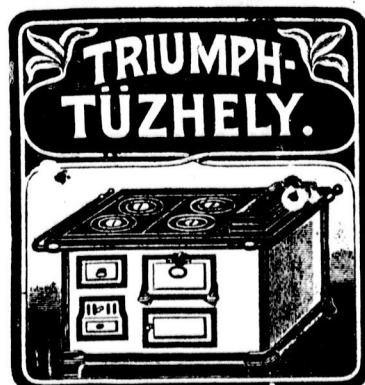
Minden a szakmába vágó jobb kereskedésekben kapható.

Eltünteti a szeplőt,

májfoltot, arcbőrráncosodást, bármiféle kiütéseket és hajhullást okozó gombásodást a

CSORBA-féle **ORGONA-CRÉM** ára 1 kor.
ORGONA-POUDER „ 1 kor.
ORGONA-SZAPPAN „ 1 kor.
ORGONA-HAJVIZ „ 1-20 kor.
ORGONA-HAJMOSÓPOR 60 fill.

Ezen készítmények artalmas anyagokat nem tartalmaznak. Kapható minden gyógytárban és az egvedüli készítőnél CSORBA JÁNOS gyógytárban KECSKEMÉTEN.

Áldás — minden konyhában.

TRIUMPH takaréktűzhelygyártó

GOLDSCHMIDT S. és FIA

W E L S (Felső-Ausztria).

➔ **ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.** ➔